

Afspraken m.b.t. gedrag & kanjertraining

Inhoud

1. Inleiding

1.1 Alle leerlingen met plezier naar school

1.2 Visie van de school

2. Kanjerschool

3. Plagen of Pesten?

4. Ordemaatregelen tegen leerlingen en/of ouders

1. Inleiding

1.1 Alle leerlingen met plezier naar school!

Op Basisschool De Zwaluw willen we graag dat alle leerlingen zich met inzet, passie en plezier kunnen ontwikkelen. Op school leren we leerlingen rekenen en taal, maar ook hoe je met elkaar omgaat en hoe je goed kunt samenwerken. Een goed sociaal klimaat is een voorwaarde om te kunnen leren.

Voor een goede sfeer op school is het belangrijk dat iedereen respectvol met elkaar omgaat. Daarom willen we de leerlingen leren wat gewenst en ongewenst gedrag is. We gebruiken daarbij onder andere de methode van de Kanjertraining. Het allerbelangrijkste uitgangspunt is dat we ervan uit gaan dat leerlingen zich goed willen gedragen.

Gewenst gedrag stimuleren wij door zelf het goede voorbeeld te geven en anderen aan te spreken op hun gedrag. Op iedere school komt wel eens ongewenst gedrag voor, waaronder pesten. In dit protocol beschrijven we ook hoe we dit willen voorkomen en/of aanpakken. We verwachten dat de leerlingen, leerkrachten en ouders op een prettige manier met elkaar omgaan. In dit document met schoolregels en afspraken vindt u o.a. welke stappen de school neemt met betrekking tot ongewenst gedrag en wanneer dat gedaan wordt en wat er van leerlingen en ouders/verzorgers wordt verwacht. Ook worden de omgangsregels beschreven die door leerlingen en leerkrachten van alle groepen zijn opgesteld en waar iedereen in de school zich aan houdt.

Ongewenst gedrag, zoals bijv. pesten, komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus en het liefst preventief willen aanpakken. In het protocol schoolregels en afspraken willen alle betrokkenen bij basisschool De Zwaluw laten zien dat:

- alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig mogen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- we door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, alle kinderen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan
- we door regels en afspraken zichtbaar te maken, het mogelijk maken dat kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aan kunnen spreken op deze regels en afspraken.

1.2. Visie van de school

Iedere leerling is uniek en mag zijn wie hij/zij is. Op De Zwaluw willen wij een speel-, leer- en leefklimaat creëren, waarin alle kinderen zich op hun gemak en thuis voelen. Gelijkheid, begrip, waardering en respect voor elkaar zijn daarbij noodzakelijke voorwaarden. De sfeer waarin een kind opgroeit is van groot belang om een volwaardig mens te worden. Wij vinden een vriendelijk en veilig klimaat met orde en regelmaat essentieel. Pas als een kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Een positief en veilig schoolklimaat draagt bij aan de interesse van de leerling, pro-sociaal gedrag en een goede leerkracht-leerling relatie. Onder

een sociaal veilige leeromgeving wordt verstaan: de omstandigheden waarin iedere leerling en professional zich gerespecteerd en aanvaard weet, ongeacht religie, afkomst of seksuele geaardheid, en waar men beschermd is tegen ongeoorloofd gedrag en geweld, materieel, psychisch, fysiek (Skiba et al., 2006). Bovendien biedt de leeromgeving een zodanige kwaliteit dat veilig leren gewaarborgd is (fysieke veiligheid).

De leerkracht doet er toe. Op De Zwaluw zijn de leerkrachten zich bewust van hun positie als rolmodel. Zelf positief gedrag laten zien en voordoen is het meest eenvoudige wat je kunt doen om gedragsproblemen aan te pakken en te voorkomen. Er zijn vele manieren waarop en situaties waarin de leerkracht voorbeeldgedrag kan laten zien. De belangrijkste vinden wij, dat de leerkracht elke leerling accepteert zoals hij/zij is. Wanneer een leerling door de leerkracht wordt geaccepteerd, dan zal dit ook worden gedaan door de andere leerlingen in de klas.

2. Kanjerschool

Op Basisschool De Zwaluw vinden wij het welbevinden van de leerlingen en een goede sfeer in de klas heel belangrijk. Een hulpmiddel dat wij inzetten om dit te bevorderen is de Kanjertraining. Met de Kanjertraining willen wij bereiken dat de leerlingen op onze school in een veilige omgeving zichzelf kunnen zijn.

Positief

De Kanjertraining is gericht op het creëren en onderhouden van een positief pedagogisch klimaat in de klas en op de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Het groepsgebeuren staat hierbij centraal en natuurlijk de rol die iedereen daarin speelt. Het doel van de training komt er in het kort op neer, dat je op een goede manier met jezelf en met een ander leert omgaan.

Sfeer

De Kanjertraining kan een extra bijdrage leveren aan een goede sfeer. De training is ontwikkeld door het Instituut voor Kanjertraining in Almere. Onze leerkrachten hebben allemaal een opleiding gehad om de lessen Kanjertraining in de groepen te kunnen geven.

Uitgangspunten

Als je de ander vertrouwt en anderen vertrouwen jou, als je steeds probeert anderen echt te helpen, kritiek kunt geven, maar ook durft te ontvangen ben je een Kanjer. In de Kanjertraining wordt de kanjer afgebeeld als een tijger, die een wit petje draagt. Pestgedrag en de baas spelen (intimideren) zien we overal waar mensen bij elkaar zijn, dus ook bij leerlingen. Maar we weten maar al te goed dat dit gedrag niet alleen vervelend is voor iemand die wordt gepest maar ook slecht is voor de ontwikkeling van de pestkop. In kanjertaal is een plager een pestvogel met een zwart petje.

Soms zie je leerlingen, die denken dat alles grappig is. Als er maar om ze wordt gelachen, denken ze dat ze leuk zijn. Helaas is dat lang niet altijd het geval. Zelf lachen ze ook overal om, ze maken overal een lolletje van, ook als dat ten koste gaat van anderen en zichzelf. Dit type noemen we het lach aapje. Hij heeft een rood petje op.

En dan zijn er bange mensen en bange leerlingen, die niet voor zichzelf durven op te komen. Die over zich heen laten lopen, die meedoen met een leider, ook als dat vervelend voor hen zelf en voor anderen is. Op zo'n moment gedraagt iemand zich als een bang konijntje. In de Kanjertraining zeggen we dat iemand dan een geel petje op heeft.

Vormen van gedrag

Natuurlijk is niemand een echte pestvogel of altijd een lach aapje of alleen maar een bang konijntje. We zien dat je beurtelings verschillende vormen van gedrag kunt laten zien en onder dat zwarte, gele of rode petje zit **altijd** een wit kanjerpetje verstopt dat gezien mag worden. Daarvan willen we leerlingen bewust maken, want eigenlijk wil iedereen een echte Kanjer zijn!

Je kunt dus kiezen. Zet je een petje op of niet. Heb je last van die gele, zwarte of rode pet? Gelukkig kun je een petje afdoen. Op deze manier zien leerlingen dat ze een keuze hebben ten aanzien van het eigen gedrag.

De kanjerlessen zijn erop gericht om leerlingen handvatten te geven in diverse sociale situaties. Andere doelen zijn onder meer dat leerlingen zich veilig voelen, dat pestproblemen worden opgelost en dat leerlingen meer zelfvertrouwen krijgen.

Kanjerregels/Groepsregels/Schoolregels

De Kanjertraining kent vijf groepsregels (waarop de verhalen, oefeningen en spelletjes zijn gebaseerd), die tijdens de lessen worden gebruikt. Deze afspraken vormen het fundament waarop de Kanjertraining rust. Deze regels zijn:

- Wij vertrouwen elkaar
- Wij helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig

Oefeningen

Een van de pijlers van de Kanjertraining is het bevorderen van vertrouwen in elkaar. Daarvoor worden bij elke les oefeningen gegeven. De oefeningen zijn bestemd voor de hele groep. De oefeningen zijn vooral lichamelijk van aard. Leerlingen ervaren daardoor dat de lichamelijke nabijheid van andere leerlingen niet bedreigend is, maar leuk. Op deze wijze is de methode compleet en richt deze zich op verstand, gevoel en lijf.

De gekozen werkvormen tijdens de Kanjertrainingen zijn speels, direct, maar soms ook confronterend. Leerlingen vinden deze confrontaties moeilijk, maar ook verhelderend. Zij krijgen hierdoor immers inzicht in hun gedrag en de gevolgen die het voor anderen kan hebben. De Kanjertraining leert leerlingen dat zij kunnen kiezen voor gedrag.

3. Plagen of Pesten?

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te omschrijven, ook voor de leerlingen zelf. Het meest eenvoudige onderscheid is dit:

Plagen gebeurt **in** het zicht van de leerkrachten en andere volwassenen. Pesten gebeurt per

definitie **achter de rug** van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat leerlingen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Definitie van pesten:

Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste leerlingen bereid hiermee te stoppen. Als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn. Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin leerlingen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep.

Consequenties Pestgedrag

Indien er op onze school gepest wordt schenken wij daar aandacht aan met de vijfsporenaanpak om zodoende een verandering teweeg te brengen in de houding van leerlingen en/of ouders en leerkrachten.

De vijfsporenaanpak

- 1 Leerkrachten hebben achtergrondinformatie over oorzaken en gevolgen van pesten. Ze hebben lesmateriaal en lessuggesties om pesten in de groep aan te pakken. Zij worden gestimuleerd om problemen te signaleren, er stelling tegen te nemen en problemen aan te pakken.
- 2 Ouders worden ondersteund d.m.v. het geven van informatie/advies over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt. Dat kan bijv. via memo, ouderavonden, gesprekken of de website. Ouders en school werken hierin samen.
- 3 De pester wordt begeleid.
- 4 Het slachtoffer wordt begeleid.
- 5 De meelopers en de zwijgende of grijze middengroep worden betrokken bij het pestprobleem.

De stappen in deze vijfsporenaanpak worden, indien nodig, in iedere klas uitgevoerd.

De IB-er en de gedragsspecialist ondersteunen de leerkrachten hierbij en zij stellen samen een plan op om het pestprobleem aan te pakken.

Wanneer de aanpak niet het beoogde resultaat heeft en het pesten blijft voortduren dan:

- 1 kan de ouder contact opnemen met de IB-er en/of de gedragsspecialist (ook anti-pest coördinator)

- 2 Indien de ouder van mening is dat na het contact met de IB-er en/of gedragspecialist het probleem nog niet is opgelost wordt de directie op de hoogte gebracht.
- 3 De ouder kan een van de drie interne contactpersonen klachten inschakelen. Deze contactpersoon kan helpen bij een verwijzing naar de externe vertrouwenspersonen van Amstelwijks.
- 4 Indien punt 1 en 2 en 3 niet tot het gewenste resultaat leiden, kan een klacht worden ingediend bij de bestuurder van Amstelwijks, de heer F. Cornet of de klachtencommissie LKC waar Amstelwijks bij is aangesloten. Zie verder mbt klachten:
<https://www.amstelwijks.nl/Klachtenregeling>

Nieuwe media en pestgedrag

Door de komst van de nieuwe media zijn er ook andere vormen van pesten bijgekomen, o.a. het digitale pesten.

Onder **digitaal pesten** verstaan we o.a.:

- Schelden en anoniem bedreigen via e-mail, MSN, Whatsapp, Instagram of via SMS'jes.
- Virussen versturen naar de computer van de gepeste.
- Hacken van de computer.
- Vervelende foto's van de gepeste op de website plaatsen (soms zelfs via hacken op de website van de gepeste zelf).

Op De Zwaluw hebben wij afspraken gemaakt met betrekking tot het gebruik van het internet en de omgangsregels. Vanaf groep 5 worden er gerichte lessen gegeven over mediawijsheid, cyberpesten en digitale veiligheid. Ook binnen de Kanjertraining zijn hier speciale lessen voor ontwikkeld die worden gegeven in de bovenbouw. Op deze manier zijn wij op een preventieve manier bezig met nieuwe media en pestgedrag. Mocht dit niet voldoende zijn dan volgt ook hier de vijfsporenaanpak.

Digitaal pestgedrag buiten schooltijd kan door ouders en leerling worden gemeld bij de leerkracht. De leerkracht kan dan de regels nogmaals herhalen, maar de verantwoordelijkheid blijft in de thuissituatie te allen tijde bij de ouders.

4. Ordemaatregelen tegen leerlingen of ouders

We vinden het erg belangrijk dat de school een plek is waar kinderen veilig en gezond kunnen leren. Soms is het daarom nodig dat een schooldirectie tijdelijk of zelfs voorgoed een leerling kan schorsen of verwijderen van school. Deze zware sanctie wordt uiteraard pas ingezet als er al een heel traject doorlopen is en andere oplossingen niet meer helpen. Stichting Amstelwijks heeft in een protocol vastgelegd welke procedure er gevolgd wordt in geval van schorsing en/of verwijdering. Een heel enkele keer brengen ouders de sociale veiligheid van leerlingen of het personeel van de school in gevaar door ongewenst gedrag. Als dat door een goed gesprek niet op te lossen is, kan de directeur in het uiterste geval namens het bevoegd gezag aan de ouders een tijdelijk toegangsverbod opleggen. Ook dat is in het protocol beschreven.

<http://www.amstelwijks.nl/bestanden/7/Schorsing-en-verwijdering-protocol-amstelwijks-3.pdf>